

PRAWO KONSTYTUCYJNE - WSP - PYTANIA EGZAMINACYJNE

2017/2018

1. Typologia konstytucji (pojęcie, kryteria, przykłady)
2. Miejsce prawa konstytucyjnego w systemie prawa i jego promieniowanie na inne gałęzie prawa na przykładzie Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.¹
3. Idee konstytucjonalizmu w państwach demokratycznych i niedemokratycznych
4. Normatywne, nominalne i semantyczne rozumienie postanowień konstytucji.
5. Uchwalanie a zmiana Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.
6. Częstotliwość zmian konstytucji
7. Odrębności postępowania z projektem ustawy i ustawą o zmianie Konstytucji RP
8. Kwestia dopuszczalności rozszerzenia przedmiotowego zakresu projektu ustawy o zmianie Konstytucji RP w trakcie prac nad projektem
9. Dopuszczalność kontroli konstytucyjności ustawy o zmianie Konstytucji RP
10. Gwarancje ustrojowe stabilności Konstytucji RP a normy niezmiennie i relatywnie niezmiennie
11. Wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na treść konstytucji
12. Cechy szczególne konstytucji na przykładzie Konstytucji RP
13. Ewolucja zawartości treściowej konstytucji. Generacje konstytucji
14. Metody interpretacji konstytucji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
15. Charakter wstępów do konstytucji na przykładzie Konstytucji RP i wybranych państw UE
16. Normy konstytucji w teorii prawa oraz polskiej praktyce konstytucyjnej
17. Pojęcie zasad ustroju politycznego i gospodarczego RP
18. Państwo polskie jako dobro wspólne
19. Zasada demokratycznego państwa prawnego w Konstytucji RP (geneza, aspekt materialny i formalny)
20. Zasada legalizmu. Zasada praworządności formalnej
21. Zasady prawidłowej legislacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
22. Zasada zwierzchnictwa narodu
23. Suwerenność narodowa a suwerenność państwowa
24. Suwerenność państwa a procesy globalizacji integracji
25. Zasada podziału i równowagi władz w teorii i praktyce konstytucyjnej RP.
26. Zasada republikańskiej formy państwa
27. Koncepcja społeczeństwa obywatelskiego w Konstytucji RP
28. Geneza sądowej kontroli konstytucyjności prawa. Model amerykański i europejski
29. Pojęcie bezpośredniego stosowania konstytucji w polskim prawie konstytucyjnym
30. Wykładnia ustaw w zgodzie z konstytucją i jej granice
31. Konstytucja RP na tle koncepcji prawa
32. Prawo międzynarodowe w świetle Konstytucji RP (pojęcie, źródła, warunki obowiązywania)
33. Elementy monistycznej oraz dualistycznej teorii relacji norm prawa krajowego i międzynarodowego w Konstytucji RP
34. Rodzaje umów międzynarodowych w świetle Konstytucji RP i ustawy o umowach międzynarodowych
35. Źródła prawa Unii Europejskiej. Obowiązywanie, wykładnia i metodyka rozstrzygania kolizji norm w świetle Konstytucji RP

---

¹ Dalej jako "Konstytucja RP".

36. Koncepcja multicentryczności systemu prawa w polskiej doktrynie i praktyce konstytucyjnej
37. Konstytucyjne i ustawowe zasady promulgacji źródeł prawa powszechnie obowiązującego
38. Pojęcie zamkniętego i otwartego systemu źródeł prawa w Konstytucji RP
39. Kontrowersyjne źródła prawa na tle paradygmatu dualnego charakteru źródeł prawa
40. Pojęcie i cechy ustawy w Polsce
41. Cechy szczególne polskiej ustawy budżetowej
42. Pojęcie, rodzaje i cechy rozporządzenia w Konstytucji RP
43. Ustawowe upoważnienie do wydania rozporządzenia – pojęcie, zasady konstrukcyjne i granice swobody ustawodawcy
44. Zasada absolutnej wyłączności ustawy
45. Klasyfikacja wolności i praw jednostki w Konstytucji RP
46. Zasady przewodnie konstytucyjnej regulacji praw oraz wolności człowieka i obywatela
47. Klasyfikacja wolności i praw jednostki w Konstytucji RP
48. Pojęcie publicznych praw podmiotowych w świetle Konstytucji RP
49. Obywatelstwo polskie jako przesłanka realizacji konstytucyjnych praw i wolności
50. Pojęcie i formy horyzontalnego działania praw i wolności konstytucyjnych
51. Zasady oraz przesłanki ograniczania wolności i praw człowieka (zasada proporcjonalności oraz zakaz naruszania istoty wolności i prawa).
52. Prawa i wolności osobiste
53. Elementy treści prawa do sądu i ich gwarancje konstytucyjne
54. Prawa i wolności polityczne
55. Parytety i kwoty płci a zasada równości wyborów
56. Prawa i wolności ekonomiczne, socjalne i kulturalne jako podstawa skargi konstytucyjnej
57. Obowiązki konstytucyjne
58. System środków ochrony praw i wolności jednostki w Konstytucji RP
59. Zakres przedmiotowy skargi konstytucyjnej w Konstytucji RP
60. Skarga konstytucyjna na pominięcia prawodawcze
61. Przywilej korzyści skarżącego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
62. Zdolność skargowa w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego
63. Przesłanki procesowe dopuszczalności skargi konstytucyjnej
64. Skarga konstytucyjna jako środek akcesoryjny
65. Wyczerpanie drogi prawnej jako przesłanka skorzystania ze skargi konstytucyjnej w polskim porządku prawnym
66. Skutki wyroku TK wydanego w trybie skargi konstytucyjnej
67. Skarga konstytucyjna a skarga do ETPCz
68. Prawo wystąpienia do Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka
69. Pozakonstytucyjne środki, organy oraz mechanizmy ochrony praw i wolności jednostki RP
70. Referendum w prawie polskim
71. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza
72. Konstytucyjny organ państwa a centralny organ państwowy w rozumieniu art. 188 punkt 3 Konstytucji RP
73. Systemy rządów (pojęcie i podstawowa typologia współczesnego prawa konstytucyjnego)
74. System rządów i jego konkretyzacja w Konstytucji RP
75. Pojęcie oraz warunki *sine qua non* demokracji

76. Elementy demokracji parlamentarnej w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.
77. Precedens, konwenans i prawo zwyczajowe w polskim prawie konstytucyjnym
78. Autonomia formalna i materialna parlamentu
79. Funkcje władzy ustawodawczej
80. Funkcja europejska Sejmu i Senatu
81. Kadencja parlamentu w Konstytucji RP (pojęcie i zasady obliczania biegu)
82. Etapy postępowania ustawodawczego w przepisach konstytucyjnych i regulaminowych
83. Jawność procesu ustawodawczego
84. Notyfikacja przepisów technicznych w procesie stanowienia prawa krajowego
85. Pojęcie "szerokości" i "głębokości" poprawek do projektu ustawy lub ustawy w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
86. Respektowanie zasad prawidłowej legislacji w praktyce funkcjonowania polskiego parlamentu
87. Tryb postępowania w sprawie weta ustawodawczego prezydenta RP
88. Procedura wyrażania zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej, w drodze której Rzeczpospolita Polska przekazuje organizacji międzynarodowej (lub organowi międzynarodowemu) kompetencje organów władzy w niektórych sprawach
89. Zasada dyskontynuacji prac polskiego parlamentu oraz wyjątki od niej
90. Prawo posła (senatora) do interwencji
91. Immunitet parlamentarny
92. Organy kolegialne Sejmu i Senatu
93. Pozycja Marszałka Sejmu w strukturze organów Sejmu
94. Specyfika śledczej komisji sejmowej oraz jej uprawnienia
95. Ustrojowa pozycja Zgromadzenia Narodowego
96. Zasady prawa wyborczego
97. Ustalenie wyników głosowania i wyborów w RP
98. Ważność wyborów ogólnokrajowych i lokalnych
99. Wpływ progów wyborczych na równość materialną wyborów
100. Funkcje głowy państwa w RP w świetle art. 126 Konstytucji RP
101. Kompetencje Prezydenta RP
102. Udział Prezydenta RP w procedurze ustawodawczej
103. Procedura powoływania Rady Ministrów
104. Tzw. pozorne zmiany w składzie Rady Ministrów
105. Kompetencje Rady Ministrów
106. Odpowiedzialność polityczna członków Rady Ministrów
107. Uprawnienia kontrolne Sejmu wobec Rady Ministrów i jej członków
108. Dopuszczalność kontroli konstytucyjności aktów prawa miejscowego przez Trybunał Konstytucyjny
109. Zasada samodzielności samorządu terytorialnego w Konstytucji RP
110. Nadzór nad samorządem terytorialnym
111. Pojęcie władzy sądowniczej i wymiaru sprawiedliwości
112. Ustrój sądów w RP
113. SN a NSA
114. Ustrój i kompetencje Sądu Najwyższego
115. Rola sądów w ramach procedur wyborczych
116. Konstytucyjne zasady wymiaru sprawiedliwości
117. Krajowa Rada Sądownictwa
118. Gwarancje niezależności sędziowskiej a gwarancje niezależności prokuratorskiej

119. Prokuratura i jej ustrój
120. Zawody zaufania publicznego i ich konstytucyjne gwarancje
121. Pojęcie partii politycznej i systemu partyjnego
122. Tryb wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego
123. Zakres kontroli konstytucyjności i legalności aktów normatywnych w świetle Konstytucji RP
124. Kontrola konstytucyjności prawa pochodnego UE w Polsce
125. Uchwała Sejmu jako przedmiot kontroli Trybunału Konstytucyjnego
126. Pytania prawne sądów do Trybunału Konstytucyjnego
127. Charakter i skutki orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego
128. Wyroki interpretacyjne, zakresowe i aplikacyjne Trybunału Konstytucyjnego
129. Wykonywanie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w Polsce – zakres podmiotowy i przedmiotowy
130. Zasada kolegialności działania NIK
131. Rzecznik Praw Dziecka i jego kompetencje
132. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji - skład i kompetencje
133. Stany nadzwyczajne w RP
134. Zakres i przesłanki dopuszczalności ograniczania wolności i praw jednostki w stanach nadzwyczajnych
135. Pozycja ustrojowa NBP oraz kwestia uprawnień prawodawczych organów NBP

Przykładowe kazusy:

1. W dniu 15 stycznia 2012 roku do Marszałka Sejmu wpłynął projekt ustawy podpisany przez 69 posłów. Po zakończeniu drugiego czytania swoje poparcie pod projektem wycofało 56 posłów. Czy projekt taki będzie przedmiotem dalszych prac w Sejmie?
2. Jan Kowalski w dniu 23 października 2008 roku wystąpił z kasacją do Sądu Najwyższego, kwestionując zasadność orzeczenia wydanego przez sąd apelacyjny. W dniu 25 października 2008 roku wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, w której zarzucił normie prawnej, na podstawie której sąd okręgowy i apelacyjny wydały orzeczenia, że jest sprzeczna z art. 45 ust. 1 i 77 ust. 2 Konstytucji RP. Uzasadniając swoją skargę powołał się również na postanowienia Europejskiej Konwencji o Ochronie praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Jak zachowa się Trybunał Konstytucyjny w sytuacji, w której w jednym czasie złożone zostały kasacja i skarga konstytucyjna?
3. Grupa 115 posłów wystąpiła do Marszałka Sejmu z wnioskiem o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej GİODO. Podstawą takiego wystąpiła były wielokrotne i powtarzające się naruszenia przez Generalnego Inspektora przepisów Konstytucji RP i szeregu ustaw. Jakie działanie podejmie w następstwie złożonego wniosku Marszałek Sejmu?
4. Jan Kowalski występując do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną zakwestionował konstytucyjność szeregu przepisów ustawowych. Za podstawę skargi wskazał przepis art. 45 ust. 1; 47; 64 ust. 2; 61 ust. 2 i 76 Konstytucji RP. Który z powołanych przepisów nie kształtuje prawa podmiotowego umożliwiającego merytoryczną ocenę konstytucyjności regulacji ustawowej przez Trybunał Konstytucyjny?
5. W dniu 20 czerwca 2008 roku na terytorium RP został wprowadzony - na podstawie postanowienia prezydenta RP - stan wojenny. W jego następstwie zawieszono realizację wszystkich konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Stan wojenny trwał do 30 marca 2009 roku. W okresie tym prezydent RP, na wniosek prezesa RM wydał 10 rozporządzeń z mocą ustawy. Rozporządzenia

te nie były ogłoszone w Dzienniku Ustaw, jedynie podano je do publicznej wiadomości. Prezydent w czasie trwania stanu wojennego zawiesił działalność sądów i trybunałów, wprowadzając na całym terytorium RP sądy doraźne. Bezpośrednio po zakończeniu stanu wojennego, gdy sytuacja zewnętrzna i wewnętrzna uległa poprawie prezydent RP wydał zarządzenie w sprawie przeprowadzenia wyborów parlamentarnych (kadencja upłynęła w grudniu 2008 roku). Dopiero po tych wyborach, na trzecim posiedzeniu Sejmu poddano pod dyskusję dalsze obowiązywanie rozporządzeń z mocą ustawy wydanych przez prezydenta RP.

Jakie działania prezydenta RP nie znajdują umocowania w obowiązujących regulacjach konstytucyjnych i ustawowych, które z nich i w jakim zakresie naruszają?

Jakie konsekwencje może ponieść prezydent RP?

Czy możliwe jest zaskarżenie postanowień rozporządzenia z mocą ustawy w drodze skargi konstytucyjnej do Trybunału Konstytucyjnego?

6. Jan Niczyj prowadził działalność gospodarczą jako osoba fizyczna. Pewnego dnia postanowił, że zostanie senatorem. Po zebraniu wymaganej liczny podpisów zarejestrował swoją kandydaturę w sądzie okręgowym, a następnie rozpoczął intensywną kampanię wyborczą. Ostatecznie, co zdziwiło jego konkurentów, udało mu się zdobyć mandat senatorski. Po złożeniu ślubowania wstąpił we wszystkie uprawnienia związane z piastowaniem urzędu senatora. Jednocześnie przez cały czas wykonywał działalność gospodarczą. Po upływie 2 miesięcy od zaprzysiężenia nabył od gminy nieruchomość (działkę przemysłową) w celu rozbudowy swojego przedsiębiorstwa. Gdy dowiedział się o tym Prezydent RP szybko wystąpił do Sejmu z wnioskiem o pociągnięcie senatora do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu. Z takim samym wnioskiem wystąpiła grupa 90 senatorów. Senator Jan Niczyj stwierdził, że brak jest jakichkolwiek podstaw, aby pociągnąć go do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu, a ponadto ani Prezydent RP, ani grupa senatorów nie ma prawa wystąpić z takim wnioskiem.

Oceń kto ma rację i jak (a także czym) się skończy tak zainicjowane postępowanie.

7. Grupa posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wraz z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym oraz postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie zarządzenia referendum ogólnokrajowego, wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem, o niezwłoczne rozpoznanie sprawy w celu zabezpieczenia roszczenia w trybie art. 730 w związku z art. 732 par. 2 oraz art. 755 Kodeksu Postępowania Cywilnego. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że odwołanie się do przepisów procedury cywilnej będzie służyć zabezpieczeniu ewentualnych roszczeń powstałych w związku z naruszeniem postanowień Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. Powołali się również na treść art. 77 ust. 1 Konstytucji jako - według nich - oczywistą podstawę dla podjęcia przez TK czynności na podstawie przedmiotowych przepisów k.p.c.

Jak w takiej sytuacji powinien zachować się Trybunał Konstytucyjny?

8. Po pierwszej turze wyborów prezydenckich (w dniu 20 czerwca 2010 roku) Jan Kowalski w dniu 22 czerwca wystąpił (listem poleconym) do Komisarza Wyborczego z wnioskiem o stwierdzenie naruszenia prawa wyborczego w jego obwodzie i unieważnienie wyborów. Naruszenie to polegać miało na oddawaniu głosu na karcie innej niż urzędowa. Jan Kowalski przedstawił na dowód pokaźną liczbę zdjęć wykonanych telefonem komórkowym, jak również wskazał szereg świadków, którzy zgodzili się potwierdzić taki stan rzeczy.

Czy jego wystąpienie doprowadzi do unieważnienia wyborów?

9. Pewien bardzo ambitny minister postanowił zmienić istniejący stan prawny. W tym celu przygotował projekt ustawy nowelizującej postanowienia Kodeksu Karnego, która została wniesiona do Sejmu po podpisaniu przez 65 posłów. Ustawa została uchwalona bardzo szybko. Trzy czytania odbyły się w ciągu jednego dnia. Ostatecznie uchwalono ustawę nowelizującą Kodeks Karny, co doprowadziło do zaostrzenia sankcji przewidzianej w art. 148 § 2 KK.

Uchwalona w Sejmie ustawa została skierowana do Senatu, który po 24 dniach podjął uchwałę, w której wniesiono trzy poprawki. Wszystkie zaproponowane poprawki zostały przez Sejm odrzucone bezwzględną większością głosów. Prezydent podpisał ustawę w terminie 20 dni od dnia jej otrzymania.

Ustawa nowelizująca została zaskarżona do Trybunału Konstytucyjnego. Jako podstawę zaskarżenia wskazana szereg uchybień formalnych.

Jakie to mogły być uchybienia?

Jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekłby o niekonstytucyjności ustawy nowelizującej, to jaki byłby tego skutek, tzn. czy obowiązuje wcześniejsza sankcja określona w art. 148 § 2, czy też brak jest jakiegokolwiek sankcji za czyn określony w tym przepisie. Czy też możliwe jest inne rozwiązanie? Wskaż zgodne z Konstytucją wyjście z tej trudnej sytuacji.

10. Do Sejmu wpłynął projekt ustawy wniesiony przez Radę Ministrów. Ustawa ma regulować kwestie dotyczące zatrudniania obywateli Unii Europejskiej na terytorium RP i jest następstwem przyjęcia odpowiedniej dyrektywy unijnej. Okazało się, że jej postanowienia obejmują szeroki zakres normatywny, w tym także dotyczą nowelizacji Kodeksu Pracy. Mimo braku stosownej informacji, na etapie praw w Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich, do której Marszałek skierował projekt ustalono, że Komisja Europejska wyznaczyła krótki termin implementacji - w tym przypadku 5 miesięcy od dnia przyjęcia dyrektywy. W dniu wniesienia projektu minęły już 3 miesiące. Z tego też powodu obok innych konsekwencji, które postanowiono wyciągnąć wobec ministra i całej Rady Ministrów, Marszałek Sejmu zarządził wprowadzenie trybu pilnego, co miało zapewnić uchwalenie ustawy w tak krótkim terminie. Jednocześnie w specjalnej uchwale zobowiązano prezydenta RP do szybkiego podpisania ustawy, tj. do podpisania tego aktu w terminie 3 dni. Mimo takich działań pojawiły się problemy. Po pierwsze, Senat do uchwały przyjętej przez Sejm wprowadził poprawki. Sejm w specjalnej uchwale uznał, iż Senat nie miał prawa wprowadzać poprawek i przesłał ją do podpisu przez prezydenta RP. Po drugie, prezydent RP postanowił skorzystać z prawa weta. W tej sytuacji grupa 60 posłów zwróciła się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o rozpatrzenie sporu kompetencyjnego. Miałby on polegać na zobowiązaniu prezydenta RP do podpisu ustawy implementującej prawo unijne.

Wskaż naruszenia przepisów obowiązującego prawa (wady procesu ustawodawczego), możliwe konsekwencje, które mogłyby się stać następstwem opóźnienia działania Rady Ministrów w zakresie przygotowania projektów ustaw implementujących prawo unijne, a także oceń charakter i legalność działania poszczególnych organów władzy publicznej.

11. Grupa 120 posłów postanowiła skierować do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie konstytucyjności rozporządzenia Rady (WE) nr 48/2007 z dnia 22 grudnia 2007 r. Wnioskodawcy zarzucili temu rozporządzeniu naruszenie art. 45 ust. 1 i 64 ust. 1 Konstytucji RP. Czy Trybunał Konstytucyjny jest władny do rozpatrzenia takiego wniosku?

12. Radni gminy Szczęście przyjęli statut, w którym określone zostały różnego rodzaju postanowienia. Część z nich dotyczyła funkcjonowania gminy, część natomiast miała na celu polepszenie sytuacji finansowej tej jednostki samorządu terytorialnego. W tym zakresie radni przyjęli rozwiązania, zgodnie z którymi Rada może podejmować uchwały określające obowiązek podatkowy

mieszkańców w zakresie podatków: od posiadania innych zwierząt domowych niż psy; od posiadania rowerów. Czy działanie takie jest zgodne z Konstytucją?

13. Czy cudzoziemiec nielegalnie przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ma zagwarantowane takie same prawa jak cudzoziemiec legalnie przebywający na terytorium naszego państwa?

14. Do Marszałka Sejmu wpłynął projekt uchwały podpisany przez 88 posłów w sprawie "zarządzenia przez Sejm referendum ogólnokrajowego dotyczącego skrócenia kadencji parlamentu". Poza tym stwierdzeniem w treści wniosku znalazły się wyłącznie podpisy posłów. Czy wniosek taki może zostać pozytywnie rozpatrzony?

15. W związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przez posła X Prokurator Generalny wystąpił do Marszałka Sejmu o wyrażenie przez Sejm zgody na pociągnięcie posła X do odpowiedzialności karnej w zakresie wnioskowanym. W następstwie tego wniosku sam poseł X pisemnie wyraził zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Po upływie miesiąca jeszcze przed zaznajomieniem go z aktami śledztwa poseł pisemnie cofnął swoją decyzję o dobrowolnym zrzeczeniu się immunitetu poselskiego. Czy wycofanie przez posła oświadczenia posła o wyrażeniu zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej jest skuteczne?

16. W trakcie wyborów wicemarszałków Sejmu padła propozycja, aby głosowanie takie odbyło się nie na każdego z kandydatów z osobna, ale łącznie na listę kandydatów. Głosowanie takie polegać miało na oddaniu głosu na całą listę, obejmującą wszystkie nazwiska kandydatów w liczbie ustalonej przez Sejm. Czy rozwiązanie takie jest dopuszczalne?

17. Czy przewodniczący komisji śledczej posiada kompetencje przewodniczącego składu orzekającego w sprawach, w których komisja śledcza stosuje przepisy Kodeksu postępowania karnego, a w szczególności w kontekście możliwości uchylania pytań nieistotnych lub sugerujących osobie przesłuchiwanej treści odpowiedzi, czy też kompetencja ta przysługuje wyłącznie całej komisji śledczej?

18. W dniu 22 lutego 2010 roku został wniesiony obywatelski projekt ustawy dotyczący realizacji prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Projekt ten trafił do trzech komisji sejmowych. Po upływie roku zakończyła się kadencja Sejmu. Zgodnie z treścią art. 4 ust. 3 zd. 1 ustawy z 24 czerwca 1999 roku o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, projekt ten stał się przedmiotem prac Sejmu następnej kadencji. Jeżeli przez kolejne 4 lata Sejm nie zakończy prac nad tym projektem, to czy art. 4 ust. 3 zd. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli znowu będzie mógł być zastosowany?

19. Czy Sejm podejmując uchwałę w sprawie udzielenia Rządowi absolutorium za dany rok budżetowy może jednocześnie w jej treści postanowić o wotum nieufności?

20. Jan Kowalski wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, kwestionując zgodność z art. 32 ust. 1 Konstytucji (zasada równości) ustawę o powszechnym ubezpieczeniu społecznym w zakresie, w jakim pomija ona z kręgu uprawnionych do emerytury osoby, które legitymują się wymaganym w ustawie stażem pracy, ale ostatnie 5 lat przepracowały w ramach samozatrudnienia? Czy TK może rozpatrzeć taką skargę konstytucyjną? Uzasadnij odpowiedź.

21. Anna Kowalska wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, w której zakwestionowała zgodność rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego nr 125/08 z art. 61 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Czy TK uzna swoją właściwość do rozpatrzenia tej skargi?

22. Czy uchwała Sejmu w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego może być przedmiotem kontroli sprawowanej przez Trybunał Konstytucyjny? Proszę określić charakter takiej uchwały i ewentualną podstawę konstytucyjną kognicji TK w tej sprawie.

23. Grupa posłów wniosła projekt ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych. Ustawa została uchwalona w ciągu 2 dni przez Sejm i Senat, a następnie natychmiast podpisana przez prezydenta RP. Grupa 54 posłów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności tej ustawy z Konstytucją RP twierdząc, że narusza ona jej postanowienia. Jako podstawowy argument wskazali brak przeprowadzenia konsultacji społecznych ze związkami zawodowymi. Jakie będzie rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego?

24. Grupa posłów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie konstytucyjności ustawy o radiofonii i telewizji. Przed skierowaniem sprawy do merytorycznego rozpoznania zakończyła się kadencja Sejmu. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny wydał postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na zasadę dyskontynuacji. Czy rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego jest prawidłowe w świetle ustawy o Trybunale Konstytucyjnym?

25. W dniu 12 lipca 2015 roku do Sejmu został wniesiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (dotyczący procedury powoływania Prezesa i Wiceprezesa TK). Po upływie 7 dni od dnia wniesienia projekt został skierowany do I-go czytania na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej. Po uchwaleniu ustawy została ona skierowana do Trybunału Konstytucyjnego przez grupę posłów (90 posłów) kwestionujących konstytucyjność trybu uchwalenia ustawy i uzasadniających konieczność stwierdzenia niezgodności ustawy z Konstytucją RP w całości. Jakie będzie rozstrzygnięcie TK? Proszę uzasadnić odpowiedź.

Jak prawidłowo sporządzić odpowiedź na kasus? W jaki sposób zostanie ona oceniona?

Egzamin z praw konstytucyjnego polega na udzieleniu odpowiedzi na trzy (3) pytania opisowe zamieszczone na liście (1-134) oraz rozwiązaniu kazusu opartego na Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku. **Za każde z pytań opisowych można uzyskać maksymalnie 10 punktów, zaś za kasus 20 punktów.** Dla każdego kazusu tworzy się jednolity klucz składający się z trzech elementów merytorycznych (1. wskaż podstawę prawną; 2. Odpowiedz precyzyjnie na kluczowe pytanie zadane w kazusie 3. Wyjaśnij, dlaczego powołana przez Ciebie podstawa prawna znajduje zastosowanie do tej sprawy) oraz jednego elementu formalnego (profesjonalny język, komunikatywność pracy). Aby zrozumieć jak powyższe przekłada się na praktykę, obejrzyj poniższy kasus i sposób jego oceny.

Stan faktyczny

Jan Kowalski (osoba prywatna, nie pełniąca żadnych funkcji publicznych) spowodował wypadek komunikacyjny, w którym osoby trzecie odniosły ciężki uszczerbek na zdrowiu. Organ prowadzący postępowanie uznał, że popełniono przestępstwo z art. 177 § 2 Kodeksu karnego i niezwłocznie przedstawił Janowi Kowalskiemu zarzuty uznając go podejrzanym w tej sprawie. Wkrótce po tych wydarzeniach, 25 października 2015 r. Jan Kowalski po raz pierwszy w życiu został wybrany do Sejmu i objął mandat poselski. Kilka miesięcy później otrzymał wezwanie do stawienia się na przesłuchanie w charakterze podejrzanego w ww. sprawie. Poseł Jan Kowalski poinformował wzywający organ, że:

1) nie stawia się na przesłuchanie, nazywając wezwanie (cyt.) "bezprawnym, gdyż od 25 października 2015 r. nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej za spowodowany wypadek, a do tej pory nie złożono wniosku o uchylenie immunitetu na podstawie art. 105 ust. 2 Konstytucji RP".

2) wzywa organ prowadzący postępowanie do (cyt.) "natychmiastowego zawieszenia postępowania karnego aż do chwili uzyskania zgody Sejmu na kontynuowanie postępowania wobec mojej osoby".

Oceń stanowisko Posła Jana Kowalskiego odpowiadając na poniższe pytania.

Czy w świetle przepisów art. 105 Konstytucji RP rację ma Poseł Jan Kowalski twierdząc, że:

1) nie podlega odpowiedzialności karnej w tej sprawie do chwili uchylenia immunitetu formalnego?

2) organ powinien zawiesić postępowanie karne w tej sprawie, ponieważ podejrzany został wybrany na posła?

Odpowiedź ("tak, ma rację" albo "nie, nie ma racji") uzasadnij, wskazując właściwe przepisy Konstytucji RP oraz wyjaśniając ich znaczenie dla oceny twierdzeń posła. Dywagacje karnoprawne prosimy pominąć uznając sekwencję wydarzeń, przestępstwo i postawienie zarzutów za bezsporne! Odpowiedź formułuj w języku prawnym, prawniczym, unikając języka potocznego.

Klucz dla egzaminatora - prawidłowe rozwiązanie

[Struktura/kolejność poszczególnych elementów nie ma znaczenia, aczkolwiek preferujemy poniższą]

1. Student powinien wskazać, że sprawę reguluje art. 105 ust. 3 Konstytucji RP

Dopuszczalna jest omyłka w numeracji przepisu, dopuszczalne jest również pominięcie numerycznego wskazania przepisu, o ile student stwierdzi, że znajduje się on w Konstytucji RP i wskaże jego treść - maks. 6 PUNKTÓW

"Postępowanie karne wszczęte wobec osoby przed dniem wyboru jej na posła ulega na żądanie Sejmu zawieszeniu do czasu wygaśnięcia mandatu. W takim przypadku ulega również zawieszeniu na ten czas bieg przedawnienia w postępowaniu karnym".

2. Student powinien odpowiedzieć, że Poseł się myli. Niezależnie od doboru słów ("nie; myli się; nie ma racji; podaje nieprawdę; kłamie") powinny paść uzasadnione odpowiedzi jednoznacznie wskazujące, że 1) poseł podlega odpowiedzialności karnej bez potrzeby uchylenia immunitetu formalnego, zaś organ 2) nie może zawiesić postępowania wobec posła bez uprzedniego żądania Sejmu - maks. 6 PUNKTÓW

3. Student powinien wyjaśnić, dlaczego postępowanie może się toczyć, tj. istotną przesłanką jest "wszczęcie wobec osoby" przed dniem wyboru, stanowiące wyjątek od art. 105 ust. 2. Zawieszenie następuje na żądanie Sejmu, jest ewentualnością, a nie nakazem wynikającym z mocy prawa. Student powinien jakoś zwerbalizować, że: 1) zdaje sobie sprawę, iż przepis nie przewiduje zawieszenia postępowania z mocy prawa, 2) kontynuowanie postępowania jest możliwe, ponieważ zarzuty postawiono Kowalskiemu przed dniem wyboru na posła - maks. 6 punktów.

4. Student powinien sformułować odpowiedź na ww. problem za pomocą języka prawnego, prawniczego, unikając języka potocznego, kolokwializmów, wulgaryzmów, itp. - maks. 2 PUNKTY.

***

Pytania lub wątpliwości dot. zakresu i sposobu przeprowadzania egzaminu proszę zgłaszać w trakcie dyżurów. Zachęcamy jednak do klarowania wątpliwości merytorycznych na ćwiczeniach lub konsultacjach osób prowadzących Wasze grupy ćwiczeniowe.

Egzaminatorzy

Katedra Prawa Konstytucyjnego WPAiE UWr